

PIRMAS SKYRIUS

Kaip tik tuo metu, kai Bartas kirdo iš cheminiais preparatais sukkelto miego, jo motina pajuto, kaip ima blėsti žolinio vaisto nuo nemigos poveikis, ir susimąstė, kodėl namuose taip tylu. Šiandien ne sekmadienis. Sekmadieniais Bartas neidavo į paskaitas ar į darbą ir kai kada ilgiau pamiegodavo. Ne pernelyg dažnai — retkarčiais. Megė apsivertė ant šono ir pasitrynė apsiiblaususias akis, mėgindama susitelkti į kelioninį laikroduką ant naktinio stalelio: devinta ryto. Ji pramiegojo. Skubėti, tiesą sakant, nebuvo kur, tačiau rytai — jai toptelėjo, jog šiandien trečiadienis, — pasižymėdavo indų žvangėjimu, pilamų dribsnių čeženimu, kraunamos indaplovės garsu, o paskui Bartas išeidavo. Jis buvo geras berniukas. Toks, kokio Megei pavydėjo draugės. Šitai žinodama, ji retsykais truputį pasiskųsdavo sūnumi, kad parodytų, jog yra netobulas, tačiau giliai širdyje žinojo — jis be priekaištų. Megė galėjo pasakyti kaimynams, esą sūnus pernelyg garsiai leidžia muziką, ar apsimesti prieš kassavaitinio bibliotekos klubo lankytojus, esą jis užmiršta susitvarkyti kambarį. Tačiau Bartas nei triukšmavo, nei mėgo netvarką. Tiesą sakant, buvo nepriklausomas, rūpestingas ir paslaugus. Išimtis tarp kitų dvidešimtmečių vyrų. (Berniukų, pagalvojo Megė. Dvidešimt — tai joks amžius. Tikrai nepakankamas suvokti, koks žiaurus gali būti pasaulis.) Tačiau Bartui teko anksti suaugti, kai tarnaudamas Afganistane žuvo jo tėvas. Krito ne mūšyje. Tai, žinoma, būtų buvę siaubinga. Tiesa ne tiek žavėjo bendruomenę, kiek kelė gailestį. Vieną vakarą Megės vyras užspringo valgykloje, kitam karininkui skėlus itin juokingą sąmojį. Įtraukė į

kvėpavimo takus kašni kepsnio, ir šis liko įstrigęs, nors begales kartų buvo smūgiuojama į nugarą, o paskui žūt būt mėginta atlikti Heimlich'o manevrą, kuris sulaužė šonkaulius, bet deguonies į plaučius neįleido. Kaip paaiškinti keturiolikmečiui? Kad tėvo gyvybę nusinešė ne bomba ar kulka, o pilna burna baltymų?

Gal Bartas apsirgo? — dingtelėjo Megei. O gal pati išgėrė per daug migdomųjų ir negirdėjo, kaip sūnus išėjo. Taip jau buvo nutikę. Po ilgos pamainos skambučių centre tuščia galva grįžo namo, išgėrė tabletes, pavakarieniavo, o tada negalvodama nurijo antrą. Nuovargis — pavojingas dalykas. Gyvenimas iš kariškio našlės pensijos bei atlyginimo skambučių centre vertė susiveržti diržus, net jei vieną kitą papildomą svarą pridurdavo Bartas, šeštadieniais dirbdamas padavėju.

— Bartai, mielas, tau viskas gerai? — sušuko, ant nuogų pečių užsimesdama nublukusį rožinį chalata.

Kalėdoms Bartas nupirko jai naują. Nuostabų. Kreminį ir minkštutį, kaip prabangūs pliušiniai žaislai, kokių kažkodėl visada aptiksi knygyne. Naujasis chalatas kabėjo ant miegamojo durų, ir kaskart įeidama ar išeidama Megė perbraukdavo per jį delnu. Tačiau šis buvo per dailus dėvėti — dar aplies kava ar aptėkš vakarykščių makaronų padažo likučiais. Vos pagalvojusi, jog gali sugadinti tokią prabangią ir rūpestingai išrinktą dovaną, nusprendė ir toliau vilkėti nudriskusį chalata, bent jau artimiausius šešis mėnesius. Naująjį, tarė sau, apsirengsiu prieš Kalėdas.

Bartas neatsiliepė, ir priėjusi prie jo kambario durų Megė mandagiai pasibeldė, nė valandėlės neužmiršdama, jog sūnui reikia privatumo. Jis niekad neparsivesdavo nakčiai merginos — Megė nė nebūtų prieštaravusi, jei elgtųsi diskretiškai, — tačiau Bartas susitikinėdavo kitur. Tikrai turėjo merginų. Buvo išvaizdus jaunuolis — ir ne tik mylinčioms motinos akims. Būdamas daugiau nei metro aštuoniasdešimties ūgio, išsiskyrė iš minios ir vis dėlto nebuvo toks aukštas, kad gatvėje sulauktų kvailų pastabų. Jo tėvas, metro

devyniasdešimt penkių, kartą pagrasino užvožti vyriškiui, kuriam kažkodėl pasirodė, jog niekas nėra Megės vyro teiravęsis, koks ten, padebesiuose, oras. Megės vyras — suteik jam, Dieve, amžinąjį atilsį — buvo padorus žmogus, tačiau išvaizda nepasižymėjo: aštrūs bruožai ir akys arčiau viena kitos nei įprasta. Megė buvo visiška priešingybė: didelės akys, plokščias platus veidas (taip pat platus ir kasmet plátėjantys klubai, priminė ji sau). Galbūt todėl, kad juodu buvo tokie skirtingi, Bartas ir gavo simetrišką, harmoningą veidą, kuris ne itin traukė dėmesį, bet jame negalėjai įžvelgti nė menkausios kliaudos. Puiki oda, lygūs dantys, gera kaulų struktūra, sąžiningas protas. Mokėsi universitete, paskutiniame verslo studijų kurse, o jį pabaigęs tikėjosi siekti karjeros Londone. Darbo nestinga ir Edinburge, sakydavo Megė. Ar Glazge, jei nori palikti namus. Bet kur Škotijoje. Tačiau Bartas visad svajojo apie Londoną. Svajos nunešdavo sūnų toliau, nei Megei patiktų, bet ji žinojo: vaiką paleisti — sunki ir neišvengiama motinos dalia.

Pabeldusi ir neišgirdusi atsakymo, ji lėtai pravėrė duris ir žengdama vidun tyliai pašaukė Bartą vardu. Užulaidos buvo atitrauktos, lova paklota. Nieko keista — paskaitos prasidėdavo devintą. Norėdamas suspėti, bus išėjęs prieš valandą. Bartas ne iš tų, kurie linę vėluoti. Tačiau jos neprižadino. Paprastai atsikėlęs sūnus prausdavosi po dušu, pusryčiaudavo, sutvarkydavo virtuvę ir prieš išeidamas atnešdavo Megei puodelį arbatos. Ji keldavosi vėliau, skalbdavo, eidavo apsipirkti ir, palikusi lėtpuodyje ką nors skanaus, keliaudavo į darbą — pamaina prasidėdavo per piet ir tęsdavosi iki aštuntos valandos vakaro. Pardavimas telefonu — nedėkingas darbas, bet kol kas jie nepraleido nė vienos būsto paskolos įmokos.

Megė sujaudino ne tai, jog negavo arbatos. Sūnus turi teisę užmiršti rytinį ritualą. Ji kasdien jautėsi jam dėkinga, nesvarbu, ar sulaukdavo jo dėmesio. Tačiau negalėjo suprasti, kodėl gi Barto mobilusis tebeguli kraunamas ant lovos, lygiai ten, kur jį paliko vakar vakare, prieš išbėgdamas dar padirbėti į restoraną. Vienam padavėjui

dėl ligos nepasirodžius darbe, Bartui pasiūlė papildomų valandų, ir mintis, jog gali padidinti santaupas, pasirodė pernelyg viliojanti, kad atsisakytų. Jo atlyginimas nebuvo labai didelis, bet arbatpinigiai geri, o mokėdamas įtikti klientams per vakarą nemažai uždirbdavo. Telefonas išsikrovė, ir Bartas paliko jį krautis ant lovos, kad rytą galėtų naudotis. Megė matė sūnų jungiant kroviklį, kai atnešė jam šūsnį ką tik išlygintų drabužių. Šie irgi gulėjo ant lovos, kantriai laukdami, kol šeimininkas sugriš.

Ji užgniaužė kvailą motinišką paniką, kuriai apėmus tvirtos kambario grindys akimou virto lakiuoju smėliu. Vadinas, sūnus namo negrižo. Galbūt susitikęs su draugais nuėjo išgerti ar sulaukė geresnio dailios panelės pasiūlymo. Tik paprastai Bartas motinai paskambintų, nors ir kaip būtų vėlu. Įspėtų užkabinti duris grandinėle. Lieptų nesijaudinti. Štai koks rūpestingas buvo Bartas. Tėvas gerai jį išauklėjo. Atsargiai nusileidusi laiptais, ji patikrino laidinio telefono atsakiklį. Jokios žinutės. Mobiliojo ji neturėjo. Tai tik dar viena nereikalinga sąskaita. Nutaisiusi optimistišką šypsena, kyštelėjo galvą svetainėn — tai bus juoko, jei padauginęs užmigo ant sofos. Žinojo, kad apsimestiniu linksmumu nieko neapmulkins, ypač savęs. Bartas gerdavo saikingai. Niekada nenusitašydavo tiek, kad neįstengdamas nusigauti iki lovos liktų miegoti ant sofos. Norom nenorom atmintyje iškilo ankstesnių nelaimių šmėklos. Tarp jų — ir nelaimingas atsitikimas su kepsniu. Obuolys nuo obels netoli terieda. Argi tai nebūtų didžiausia ironija? Abu iškeliavo, mirties priežastis — nesukramtyta mėsa.

— Liaukis, kvaila moterie, — subarė save Megė ir nupėdinusi virtuvėn pati užsiplikė pusrytinės arbatos. — Sūnus grįš bet kurią minutę.

Tačiau slaptoje smegenų kertelėje, kurios baugaus įspėjimo bodisi kiekvienas gimdytojas, Megė žinojo tiesą: po minutėlės sūnus negriš. Nors ir kaip to norėtų. Kadangi tuo metu Bartolomėjus Kambelas jau buvo už daugiau nei trijų šimtų kilometrų.

Bartą pažadino dvokas. Nosį pripildė kažkas aitraus, smarkiai atsi-
duodančio siera, ir jis vos nesužiaukčiojo.

— Mama?

Pirmiausia pagalvojo, jog Megė susirgo. Guli apsinuodijusi maistu ar pernakt pakirsta viruso ir yra pernelyg drovi ir rūpestinga, kad jam trukdytų. Tačiau Bartas neprisiminė, kaip parsirado namo. O paskui, pajutęs skausmą, suprato nesąs savo lovoje. Ar lovoje apskritai.

Jis staigiai atsisėdo ir apsvaigęs vėl parvirto ant grindų. Visur tvyrojo tamsa. Ne Škotijos naktų tamsa, kokia būna užmiestyje stovyklaujant prie ežero. Netgi ne privačių kambarių naktinio klubo gilumoje, kur retsykais lankydavosi su draugais, tamsa. Tikra tamsa. Be vienut vienutėlės žvaigždės. Be properšos. Be šviesos pėdsako iš po durų ar žaliuzės krašto.

— Ar čia yra kas nors? — sušuko ir vėl išdrįšęs krustelėti lėčiau atsisėdo.

Tuomet pajuto, jog veržia koją. Sustingo. Kažkas laikė Bartą už čiurnos. Giliai įkvėpė — kartą, antrą, trečią, stengdamasis pažaboti baime, bet prarado savitvardą.

— Šalin! — suriko ir truktelėdamas koją aukštyn pamėgino išsivaduoti.

Akimirka, ir trenkėsi galva į sieną: gniaužtai nepasidavė ir jis išsinarino klubą. Nuo klyksmo būtų pabudę visi blokuotojo namo, kuriame gyveno, kaimynai. Bartas instinktyviai pasisuko į dešinę, ir išniręs klubo sąnarys grįžo į vietą; siaubingas skausmas atlėgo, o palinkęs į priekį jis galėjo sugriebti tai, kas veržė koją.

Ranka nekilo tiestis į priekį. Nesinorėjo kišti pirštų į juodą prarają, kuri tarytum grasino įkasti. Jautėsi kaip keliautojas, kuris sumanė panardinti plaštaką į drumstą upės vandenį, o užpultas laukinio padaro susilaukė vienintelio klausimo: *Ko, po velnių, tas idiotas*

tikėjosi? Tai, ką Bartas užčiuopė, buvo mažiau — o kartu ir labiau — siaubinga. Čiurną veržė odinis diržas. Tamsoje netūnojo pabaisa. Bent jau ne tokia, kuri būtų laikiusi jį už kojos. Diržas buvo storas ir tvirtas, su stambia metaline kilpa. Savo siaubui, Bartas užčiuopė, jog nuo jos driekiasi grandinė. Kol kas nedrįso aiškintis, kas kitame grandinės gale, ir padarė tai, ką darytų kiekvienas apdairus žmogus, atsidūręs aklinau tamsiame kambaryje ir pasijutęs nepaaiškinamai sukaustytas: ėmė šauktis pagalbos.

Nuo sienų atsimušė šauksmo aidas. Jis šūktelėjo. Nutilo, įsiklausė. Vėl šūktelėjo, šįsyk garsiau. Nutilo, įsiklausė. Bartas ne tiek girdėjo burzgimą, kiek juto iš po grindų sklindančią vibraciją — apačioje neabejotinai veikė variklis. Priglaudė prie grindų delną. Paviršius buvo šurkštus, bet nešaltas. Nei mediena, nei metalas. Veikiau pramoninė danga, naudojama šiuolaikiniams namams šiltinti. Buvo matęs, kaip didžiulius tokios dangos lakštus gabena į nuolat augančius naujus Edinburgo gyvenamuosius rajonus. Vadinasi, jis gali būti fabrike, patalpoje aukštai virš įrengimų. Logiška. Jokių skardžių garsų iš išorės, tik tyliai gaudžia metalas. Jis prisispaudė arčiau sienos ir vėl ėmė šaukti.

— Ei! Kas nors! Ar girdit? Padėkit! Man reikia pagalbos.

Šūksniai tolydžio garsėjo, balsas aukštėjo. Iš pradžių tarp frazių jis trankė sieną, paskui ir grindis, smūgiais it skyrybos ženklais pažymėdamas pagalbos šauksmus. Riksmas virto klyksmu. Bartas nebuvo girdėjęs savęs klykiant. Tai buvo klaiku. Vėliau šaukdamas daužė sieną ir tuo pat metu trypė kojomis. Triukšmo, galvojo jis. Kas nors išgirs. Kas nors ateis.

O ką, jei ateis ne tas, kurio lauki?

Ne, tarė jis sau. Tik ne tai. Taip galvodamas neišsigelbėsi. Jei jį prirakinęs žmogus netrukus sugrįš, vadinasi, reikia kelti kuo daugiau triukšmo. Norėdamas nusiraminti, keliskart giliai įkvėpė. Galvok. Prirakintas grandine ne kur tenuėsi. Kiek galėdamas toliau nu-pėdino palei sieną ją tapšnodamas, apčiuopomis ieškodamas durų

staktos ar rankenos, įsiklausydamos, kurioje vietoje galėtų būti išėjimas. Nieko. Paskui, nepaliaudamas tapšnoti sienos, patraukė į kitą pusę.

Kažkas atsitrenkė į kojas, ir Bartas atšoko. Metėsi atgal ir suklupeš nuvirto. Tamsoje visa atrodė arčiau, garsiau. Jis niekad nesusimąstė, kokia grėsminga yra tamsa. Joje visa regisi svetima. Bartą visiškai apleido atstumo ir krypties pojūtis. Triukšmui nutilus atsargiai ištiesė ranką ir ant grindų apgraibomis ėmė ieškoti daikto, į kurį atsitrenkė. Už pusės žingsnio pirštai užčiuopė kibirą — nuvirtęs ant šono, jis iki šiol pamažu ritinėjosi. Griebęs už rankenos kibirą prisitraukė, ištyrė kraštus; kyštelėti ranką vidun pristigo drąsos, o ir nebuvo toks kvailas. Bartą atbaidė jau vien iš kibiro sklindantis tvaiakas. Žmogaus išmatų kvapas labai savitas. Nė iš tolo nepanašus į katės, karvės, šuns ar kiaulės. Jis susimąstė, ką tai reiškia. Kibiro kraštai buvo šiurkštūs — neabejotinai surūdiję. Išorė sausa, niekur netelkšojo joks skystis. Vadinasi, pastaruoju metu nenaudotas. Ir vis dėlto gulėjo čia ne be reikalo.

— Jis skirtas man, — kuždomis tarė Bartas, ir nuo rėkimo nemaloniai superštėjo gerklę.

Vaikinas nebesuvokė, kiek laiko šaukėsi akivaizdžiai nesamų klausytojų. Jam pasiseks, jei po valandos apskritai pajėgs prakalbėti.

Padėjęs kibirą į šalį, Bartas susimąstė. Liko dvi išeitys. Atsisėsti ir susirietus laukti. Kažkas atgabeno jį čionai, tik nežinia kaip. Po darbo į restoraną atėjo naujoji Barto mergina, jei taip anksti apskritai galėjo vadinti ją savo mergina, ir jis ruošėsi trumpam pas ją užsukti. Paskui atmintis išsitrynė, tačiau neįmanoma, kad būtų čia atsidūręs atsitiktinai. Pagrobėjai sugrįš. Jei, užuot tiesiog laukęs, nuspręs veikti, galėtų įvertinti padėtį, iširti aplinką, pamėginti perprasti žaidimą. Bartas prisiminė, jog tais retais atvejais, kai iš tarnybos grįždavo namo, šitaip sakydavo tėvas. Jis sukaupe bet kokią įgimtą ir genuose galbūt tūnančią drąsą. Vis dėlto suprato, jog narsa — tai mitas.

Galop paaiškėjo, kad veikti daug labiau skatina baimė. Jei lauk-

si, padėtis tik blogės. Bartas niekaip nesuprato, kodėl kažkam prisi-
reikė jį grobti. Gal koks nors tipas susipainiojo ir palaikė jį sūnumi
pinigingų tėvų, galinčių sumokėti išpirką? Galbūt įvyko koks nors
keistas teroristinis išpuolis? Tai būtų pusė bėdos. Labiau — kur kas
labiau — buvo tikėtina, kad čia pasidarbavo nesveikas iškrypėlis,
norintis jį išprievartauti, o paskui nužudyti. Bartas nesėdės ir ne-
lauks, kol tai atsitiks.

Prisivertęs pakilti ant kojų, pasitikrino kišenės. Kaip ir numa-
nė, piniginė buvo dingusi. Vienintelis tebeturimas daiktas buvo tėvo
nuotrauka, kurią visuomet nešiojosi — uniformuoto tėčio su mažu
sūneliu ant rankų portretas. Kitoje pusėje tėvas užrašė nemirtingus
žodžius: „Bartai, galbūt ne visada būsiu šalia, bet visada pas tave
grįšiu. Su meile — tėtis xxx.“ Akimirką palaikęs, vėl rūpestingai įsi-
dėjo nuotrauką kišenėn. Kad ir ką būtų praradęs, negalėjo pakęsti
minties, jog gali prarasti ir ją. Ištiesė rankas ir pirštų galais liesdamas
sienas pamėgino išmatuoti erdvę. Keturios sienos, stačiakampė pa-
talpa, maždaug trijų su puse metrų pločio ir šešių metrų ilgio. Paskui
atsekė, kur veda grandinė: ji buvo pritaisyta prie metalo kilpos vi-
duryje grindų ir užrakinta tvirta pakabinamąja spyňa. Durų neuž-
čiuopė. Keturpėscia tyrinėdamas grindis aptiko dar penkis daiktus.
Šiurkšnią antklodę, dvokiančią prakaitu ir drėgme, į kurią įsisupo ne
tik dėl šilumos, kiek ieškodamas nusiramavimo. Kampe ant šono
gulėjo moteriškas batelis nulūžusiu kulniuku. Stovėjo didelė talpa
pakėniamo kvapo vandens. Dėžė maisto: sprendžiant iš kvapo,
traškučiai, sausainiai ir šokoladas — vien perdirbtas šlamštas, bet
jo pakaks išgyventi kelias savaites. Mintis, jog jam skirta išgyventi,
akimoju išsklaidė paniką. Šis kalėjimas — kelionės dalis, ne tikslas.
Yra laiko pasvarstyti ir pasiruošti tam, kas dar laukia. Galiausiai sto-
damasis Bartas atsitrenkė į kažką kabančio ant sienos, taip pat prira-
kinto grandine. Užkliudytas tas daiktas sutabalavo girgždėdamas. Iš-
tiesęs ranką vaikas užčiuopė šešiakampę formą, vėsus stiklą aplink
kraštus, paskui pirštai rado reguliatorių. Ir pasuko metalinį sraigtelį.

Iš lempos pasipylė šviesa, kurios vos pakako metro plotui apšviesti. Bartas tyliai aiktelėjo. Neįtikėtina, kaip toks paprastas dalykas staiga tampa svarbesnis už visus pasaulio pinigų, jei tik esi ganėtinai įbaugintas. Pro gaubtą sklido marga šviesa: arčiau viršaus — šleikščiai geltona, viduryje pereinanti į blausiai rožinę ir rudą apačioje. Bartas žengė arčiau, leisdamas akims prisitaikyti. Jam toptelėjo, kad stiklinis gaubtas nėra spalvotas. Ir marga šviesa — ne specialusis efektas.

Iš išorės stiklas buvo aptėkštas kažkuo raudonu. Bartas ištiesė ranką, norėdamas ir drauge nenorėdamas sužinoti, kas tai. Lempos gaubtas buvo suteptas krauju, srovelėmis nuvingiavusiu prie pagrindo. Keli kraujo sluoksniai. Kiek skirtingi atspalviai. Labai senas, sutrūkinėjęs kraujas, tartum senovinės vazos glazūra, ir šviežesnis — sukrešėjęs. Jam ant piršto liko mažytis gniužulėlis: sustingęs, bet dar ne visai kietas kraujas.

Bartas susmuko ant grindų nedideliame šviesos rate, kaip aktorius scenos viduryje — nutviekstas prožektorių, tačiau be žiūrovų, kurie įvertintų vaidinamos tragedijos grožį. Paskui įsisupo į antklodę ir susimąstė, kiek dar švies lempa ir truks jo paties gyvenimas.

ANTRAS SKYRIUS

Elenuta bėgo.

Trys aukštai laiptais žemyn, ir pro išėjimą ners gatvėn, jei tik pakeliui neatsidarys kitos durys. Visi šie butai buvo ne mažiau pavojingi nei tas, iš kurio ką tik paspruko. Vilkėdama vien suplyšusius marškinėlius su juosta aplink kaklą ir laikros mini sijoną, be apatinių, be batų, ji lėkė apačion peršokdama paskutines tris pakopas, meldamasi, kad nepasitemptų kulkšnių. Privalo įstengti bėgti. Žvilgtelėjusi viršun įvertino padėtį. Niekas nesivijo. Kol kas. Bet praeis vos minutė, ir jos pasiges.

Prisivertusi nepulti pro lauko duris su trenksmu, atsargiai šmurkštelėjo į naktį. Nors mėnesį pragyveno Dambraidėn Garden-se, rajonas iki šiol buvo jai svetimas. Nenuostabu — juk jos neišleido iš buto. Per lentas, iš vidaus dengiančias langus, nė negalėjo įvertinti vietovės. Keista, kad policijai nekilo įtarimų. Langai, dengti iš vidaus, bylote bylojo apie neteisėtą veiklą. Viena iš ilgiausiai bute įkalintų moterų jai paaiškino:

— Iš lauko atrodo visiškai normaliai. Vaikiškos užuolaidos, gėlėtos užuolaidos, princesės, kvailos vaivorykštės ir širdelės. Prieš dengdami lentomis, jie užleidžia langus užuolaidomis.

Po savaitės toji moteris dingo ir nebegrižo. Nė viena iš merginų ničnieko nenutuokė apie jos likimą. Buvo hipotezių ir siaubingų spėlionių, bet nieko konkretaus, išskyrus vieną informacijos nuotrūpą, dėl kurios Elenuta ir ištrūko į laisvę. Galbūt ją nužudė pernelyg įsismarkavęs klientas? — linko manyti dauguma. Ar pasigavo ligą

ir tapo netinkama sekso verslui? Finlis itin rūpinosi savo merginų sveikata — ne dėl jų gerovės, o kad grįžtų klientai. Jei varpa taps panaši į pūliais aptekusį šakniavaisį, seksas jiems bus nė motais. O gal pabėgo, kuždėjosi kitos. Sklido gandai, kad kažkurio pradingėlis sijono palankoje įsiūtas raktas. Štai kodėl Elenuta paprašė atiduoti jai visus nedėvimus tų namų drabužius. Pasiskundė, esą josios jau nebetinkami, nors tai ir be didelės vaidybos buvo akivaizdu. Finlį prašymas supykde. Būdama viena naujausių Finlio merginų, kurias juokais šis vadino savo komanda, Elenuta nestokojo populiarumo tarp klientų ir uždirbdavo daugiau už kitas. Vieną dieną, kai paskirtu laiku prausėsi duše, drabužiai atsidūrė jai po kojų. Raktą rado įgrūstą į praardytą šortų palanką. Tuomet reikėjo ištaikyti akimirka, kai niekas nesaugos laukųjų durų. Padėtis netikėtai ir keistai išsisprendė, kai įėjo vyras, nešinas į laikraštį įvyniotu ryšuliu, kvėpiančiu kakava, ir garsiai paskelbė:

— Ei, storašiknės, tešloje kepti „Mars“ batonėliai!

Nieko nelaukdama Elenuta stvėrė raktą ir šovė pro duris.

Neturėjo jokio plano. Beliko pasikliauti instinktais. Pasukusi kairėn nudūmė skersgatviu tarp daugiabučio, iš kurio pabėgo, ir kito, esančio priešais jį. Pirma išnešk kailį, paskui pagalvosi, ko griebtis, tarė sau. Keli gatvės žibintai buvo sudaužyti. Dieną kartais girdėdavo svaidant akmenis, šūktelint pataikius į taikinį. Tamsa ir gelbėjo, ir kenkė. Persekiotojai puikiai pažinojo apylinkes. Vienoje pusėje drikėsi blokuotųjų namų eilė, kitoje — eilinio daugiabučio kiemo pusė. Niekur nebuvo matyti pagrindinės gatvės, kurios Elenuta tikėjosi. Susistabdžiusi automobilį bemat išsinešdintų iš rajono, ir vargu ar vertėjo baimintis išprievartavimo. Tik ne po to, kai šiandien į jos kambarį buvo įleista dvylika vyrų. Priklausomai nuo elgesio, galėjai susilaukti apdovanojimo ar bausmės. Jei norėdavai valgyti — nesiskųsdama darydavai tai, ką liepdavo. Jei nenorėdavai būti sumušta — darydavai tai, ką liepdavo. Jei nenorėdavai, kad tau prievarta suleistų heroino — darydavai tai, ko paprašydavo bet kuris vyras —

nedejuodama ir be ašarų. Nebent pageidaudavo žiūrėti, kaip verki. Pasitaikydavo ir tokių.

Ji tiksliai nežinojo, kuri valanda, bet turėjo būti po antros nakties. Tokiu metu klientų srautas ima mažėti. Švietė vos vienas kitas langas. Stabtelėjusi atsikvėpti — jau kelios savaitės, kai vienu kartu nenueidavo daugiau poros žingsnių — Elenuta apsvarstė, ko griebtis: stovėti vidury gyvenamojo kvartalo ir šaukti kaip pamišėlei, tikintis pritraukti kuo daugiau dėmesio ir nubaidyti persekiotojus, ar bėgti nuo durų prie durų su viltimi, jog koks nors geraširdis atidarys, patikės viskuo, ką jam papasakos, ir priglaus, kol pasirodys policija.

Trinktelėjo durys, kažkas nusikeikė, sušuko Elenutai už nugaros, ir ji apsisprendė. Reikėjo laimėti laiko. Jei buvo pastebėta, ją bematant sučiups. Neverta rizikuoti ir belstis į priekines duris. Pasilenkusi nuskubėjo į kiemo pusę, kur, žinoma, susidurs su šunimis, tačiau pavojus jai nerūpėjo. Nuo tada, kai buvo pagrobta gimtojoje Rumunijoje, ją begales kartų smaugė, mušė, svaigino narkotikais ir kankino. Susigrumti su bulmastifu atrodė ne taip ir baisu. Jei pradės loti, šunys ją išduos. Tačiau nebuvo kitos išeities — tik rizikuoti.

Skaudėjo visą kūną. Pabėgimo sukeltas adrenalinas tuojau nusiūgė. Apėmė nuovargis — iš dalies dėl patirto siaubo, iš dalies dėl skurdžios mitybos, kuria norėta Elenutą susilpninti. Maisto normavimas pasiteisino. Pirmą tvorą įveikė gana lengvai, tik viela įdrėskė vidinę kojos pusę. Nesvarbu. Eilinis sužalojimas šalia begalės kitų.

Kito kiemo tvora buvo medinė, aukštesnė. Ji ilgesingai pažvelgė į galines duris svarstydama, ar nevertėtų rizikuoti ir, užuot bėgus, pradėti žadinti žmones. Bėda ta, kad galinės durys neturėjo skambučių. Norėdama tokiu metu ką nors prisikviesti, turėtų belsti ir šaukti. Elenuta suėmė save į rankas. Verčiau elgtis apdairiai ir prieš išsiduodant įsitikinti, kad yra saugi. Bus protingiau pirma perkopti bent keturias tvoras ir tik tuomet belstis vidun. Pasilypėjusi ant karučio, o paskui ir kepsninės, užsikabarojo ant aukštosios tvoros ir neišlai-

kiusi pusiausvyros nukrito, šonu atsitrenkdama į kažin kokį įrankį. Ir vis dėlto nesuriko. Didžiumą garso sugėrė purvas ir šlapia žolė, ant kurios nusileido, tačiau vis tiek pasigirdo duslus šleptelėjimas. Pastaruoju metu nurijsi ne vieną karčią piliulę, ji išmoko nebyliai kęsti skausmą. Dabar paaiškėjo, kad pamoka buvo naudinga. Apdujusi ir staiga apimta šleikštulio, valandėlę sustingo nedrįsdama sujudėti.

Antrame aukšte įsižiebė langas, patraukdamas Elenutos dėmesį ir neabejotinai įspėdamas persekiotojus, kur jos ieškoti. Tuojuo viskas baigsis. Dar dvi tvoros, ir turės pakakti. Tikėjosi, kad name, į kurį pasibels, gyvens moteris — galbūt penkiasdešimtmetė, ganėtinai brandi, jog išvydusi Elenutą suprastų beviltišką jos padėtį, ir užtektinai gailestinga, kad norėtų padėti. Su šeima, auginančia mažus vaikus, verčiau nesusidurti. Jie nenorės jos įsileisti ir laukti policijos. Joks sveiko proto žmogus nesutiktų priimti tokios purvinos vargetos po vienu stogu su savo mažyliais. Elenuta apsvirtė ant pilvo ir atsistojo keturpėščia, žinodama, jog atrodo siaubingai. Bute nebuvo veidrodžių, visų pirma dėl to, kad juos paprasta sudaužyti ir šukę panaudoti kaip ginklą. Tai davė ir naudos — moteris jau nebesuvokė, kaip klaikiai atrodo, tačiau lengvai galėjo įsivaizduoti.

Ji puolė abiem rankomis, suglaustais kumščiais daužyti galines duris, spardyti jas kojomis. Savininkas nubudo. Tereikėjo prisikviesti jį apačion.

— Prašau, — šaukė. — Padėkit. Reikia pagalba. Iškvieskit policiją. Mane pagrobė.

Elenuta gerai, bet ne puikiai kalbėjo angliškai. Ją suprato, ir to pakako.

Prasivėrė gretimo namo antro aukšto langas.

— Užčiaupk sumautą kakarinę, kekše!

— Padėkit... — suspigo. Langas užsitrenkė.

— Ji kieme, — suriko vyras. — Balki, eik ir užčiaupk.

Jie ateina. Paskutinis šansas.

— Kuris namas? — atsiliepė vyro bendras.

— Regis, antras...

Negrįšiu. Atgal negrįšiu.

— Kas nors, prašau, padėkit! — suriko užvertusi galvą į dangų. — Iškvieskit policiją! Policiją! Padėkit!

Pasilenkusi griebė nuo tako didelę akmeninę varlę ir nususukdama, kad nesusižeistų veido šukėmis, sviedė į galinių durų stiklą. Šis subyrėjo, ir virtuvėje bemat įsižiėbė šviesa. Šiapus medinės tvoros pasirodė vyro ranka, paskui ir koja.

Durys atsivėrė.

— Eikš čia, — sušnypštė namo gyventojas ir nutvėręs Elenutą už rankos ištraukė virtuvėn, užtrenkdamas paskui ją duris kaip tik tuo metu, kai sunkūs batai jau žnektelėjo į patvorio purvą.

— Prašau, reikia kviesti policiją, — maldavo mergina. — Jie mane sučiups.

— Nesijaudink, — atsakė vyras. — Aš viską žinau. Finli, ar šitos ieškojai?

Virtuvės tarpduryje pasirodė Finlis Vilsonas. Metro šešiasdešimties ūgio perkarėlis mažytėmis plačiai išsodintomis akimis, panašus ne tiek į žmogų, kiek į reptiliją.

— Taip, čia mano kalaitė, — išsišiepė. Burnoje buvo vos keli dantys, ir tie geltoni kaip šuns vėmalas. — Esi geras žmogus, Džinai. Daugiau tavęs netrukdytime.

Nukreipusi akis nuo Finlio Elenuta pažvelgė į vyriškį, kuris, manė, stengėsi ją išgelbėti, paskui — į stambią žmogystą — veikiausiai vyrą, pravardžiuojamą Balkiu, — kuris stovėjo lauke ir saugojo, kad bėglė nepaspruktų pro galines duris. Elenuta neišsigelbės, nebus išvadauta policijos, negrįš namo pas artimuosius. Taip jai ir reikia už tai, kad užkibo ant seno triuko. Galvą susuko pažadėtas geresnis darbas, daugiau pinigų — beliko nuvykti į pokalbį. Tada — sunkvežimis, burnos kaištis, surištos rankos ir kojos. Ištisos dienos kelionės su dar keliomis moterimis medinėje dėžėje, galvijų gabenimo priekaboje. Nors ir kiek šaukė ir beldė, neturėjo vilties būti išgirstos.

Paskui jas perkėlė į apšiltintą krovininį konteinerį ir pakrovė į laivą. Dėl vandens stygiaus kamavo baises troškulys. Vienu metu jau nebesitikėjo išgyventi. Laivui pasiekus krantą ėmė galvoti, jog verčiau būtų mirusios. Elenuta padarė viską, kas buvo jos valioje. Kitos progos pabėgti nebeturės. Vadinasi, liko vienintelė galimybė.

Metėsi pirmyn, iš stovo prie kriauklės griebė peilį, nėrė į priešingą kampą ir prirėmė ašmenis sau prie gerklės.

— Verčiau mirsiu, — pasakė, o ranka virpėjo taip smarkiai, jog ant kaklo jau matėsi kreivas geležtės pėdsakas.

— Tikrai? — Finlis žengė į priekį, jo lūpų kampučiai nežymiai užsiritė. — Galimas daiktas. Tačiau ką tuomet darys bute likusi mažoji tavo draugužė? Matai, artėja ypatingas renginys, ir buvau tave jam nusižiūrėjęs. Bėda ta, kad jei dabar pasielsi kaip kalaitė ir sujauksi mano planus, tavo vieta liks laisva. — Jis prisikišo Elenutai prie veido. — Kuo ji vardu? Anika, taigi. Likau sujaudintas, kaip praėjusią savaitę rūpinaisi ta mergyte per jos gimtadienį. Šešiolika metelių. Su tokiomis jauniklėmis paprastai nesiterliuju, bet jei sušiksi reikalą, padarysiu išimtį.

Elenuta nuleido peilį. Nebuvo ką galvoti. Pastarąjį mėnesį Finlis jau nesyk įrodė, jog niekadoms nejuokauja. Kad ir apie kokį terlijimąsi kalbėjo, Anika to nepakeltų. Stebuklas, kad apskritai atlaikė kelionę per Europą, ir su kiekvienu vyru, pasiūstų į jos kambarį, vis labiau traukėsi į savo kiautą.

Ne tavo reikalas, ausin sukuždėjo bjaurus balselis. Dėk tašką. Taip bus geriau. Tačiau Elenuta buvo drėbta iš kitokio molio. Anika jai priminė mažąją sesutę. Ji lengvai galėjo atsidurti bičiulės vietoje, kaip mažas paukštelis, įkalintas šlykščiam narve, ketvirtame daugiabučio, kurį visą, regis, valdė Finlis su savo sėbrais, aukšte.

— Protinga mergaitė, — sušnabždėjo Finlis ir, iš paklusnios rankos atėmęs peilį, griebė Elenutą už žasto ketindamas išsivesti.

— Finai... žmogau, negi man net nenučiulps už dyką? Gi pranešiau, kad ji mano kieme? Be to, išdaužė langą, — nusiskundė Džinas.

— Pasinaudok dešine. To turės pakakti. Mudviem su šia panele reikia kai ką išsiaiškinti.

Finlis nusitempė Elenutą prie priekinių durų.

— Negi pačiam teks mokėti už išdaužtą langą? Supistas šūdžiau! Šitaip atsidėkoji? Reikėtų užsiundyti ant tavęs prakeiktą policiją ir pažiūrėti, ką užgiedosi. Visus aplink laikai šūdo vietoje ir galvoji, kad esi vadas.

Elenuta pastebėjo, kaip Finlis linkteli galines duris saugančiam vyriškiui, kuris nūnai stovėjo įkišęs ranką į jos ką tik išdaužto stiklo kiaurymę.

— Ne, aš tavęs nebijau, — užsimiršęs toliau varė Džinas. — Privalai atsilyginti. Negi tikrai manei, kad niekam neprasitarsime, kas dedasi tuose butuose?

Pasigirdo vienintelis šūvis, veikiau užtelėjo nei trenkė. Garsiau už šūvį į sieną pliuptelėjo kraujas, atsimušė kaulų fragmentai.

Spoksodama į kruviną jaukalą Elenuta susitaikė su tuo, ką jau žinojo, nors užsispyręs protas stengėsi išvelgti šviesą tunelio gale. Krovininiame konteineryje paliko batelį. Iš poros geriausiųjų, kuriais tikėjosi avėti per darbo pokalbį, turėjusį pakeisti jos gyvenimą ir artimųjų likimą. Kartu su bateliu laive liko Elenutos viltis ir tikėjimas žmogumi. Jos dvasia buvo jau mirusi. Finlis nusitempė savo belaisvę per šukėmis nusėtą virtuvę ir pro galines duris išvedė lauk. Ji nė nepajuto, kaip į pėdą įsmigo stiklo skeveldra.